ISSN TATA-DATE

شريه الكترونيكي شناسه

نشريه الكترونيكي انجمن كتابداري واطلاع رساني ايران

معرفي كتاب و فيلم تاريخ شفاهي

عكس و فيلم 🔻

◄ شمارهها ◄

آرشيو موضوعي 🔻

دستاندركاران

درباره شناسه 🔻

تاریخ شفاهی / شماره بیستم و بیست و یکم

بررسی طرحهای تاریخ شفاهی کتابداری و اطلاع رسانی (۲)

«تاریخ شفاهی کتابداری، کتابخانهٔ ملی انگلستان»

ييمانه صالحي

تأسیس کتابخانهٔ بریتانیا (کتابخانهٔ ملی انگلستان)، به سال ۱۹۶۹ بازمی گردد، زمانی که گزارش کمیتهٔ کتابخانههای ملی توسط لرد دینتون آرائه شد. در ۱۹۷۲ قانون کتابخانهٔ بریتانیا در مجلس انگلستان تصویب شد و این کتابخانه از ادغام بخشهایی از کتابخانهٔ موزهٔ بریتانیا، کتابخانهٔ مرجع ملی علوم و اختراعات آ، کتابخانهٔ مرکزی ملی و کتابخانهٔ امانی ملی علوم و فناوری تشکیل شد. در ۱۹۷۴ سازمان کتابشناسی ملی بریتانیا و ادارهٔ اطلاع رسانی علوم و فناوری به کتابخانهٔ ملی انگلستان پیوستند و ساختمان جدید کتابخانه در ۱۹۹۸ در لندن گشایش یافت. در حال حاضر منابع متعددی اعم از کتابها، نشریات، نسخ خطی، اسناد و ... بر روی وبگاه کتابخانه جانمایی شده و در دسترس پژوهشگران در سراسر دنیاست. آرشیو صدا، یکی از مجموعههای ویژهٔ کتابخانه و مشتمل بر منابع مضبوط درزمینهٔ تاریخ و آثار موسیقی از قرن شانزدهم میلادی تاکنون، تاریخ شفاهی ملل و صدای حیات وحش است. $^{\Lambda}$

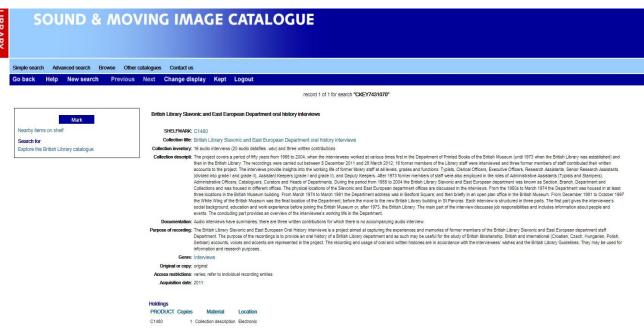
مجموعهٔ تاریخ شفاهی کتابخانهٔ ملی انگلستان از تنوع موضوعی خاصی برخوردار است که از آن جمله می توان به تاریخ شفاهی بهداشت، فرهنگ عامه، آموزش، کتابداری، موزه، آرشیو، صنعت، مشاغل خانگی و مهاجرت اشاره کرد. مصاحبه با کتابداران در کتابخانهها و مراکز اطلاع رسانی، از سال ۱۹۷۴ آغاز شد و همچنان ادامه دارد. طرحهای تاریخ شفاهی کتابداری و اطلاع رسانی طیف گسترده ای از مباحث را شامل می شود و در برگیرندهٔ مصاحبه با کارکنان کتابخانهٔ بریتانیا، کتابداران کتابخانههای عمومی، اطلاع رسانان کتابخانههای دانشگاهی و اعضای هیئت علمی گروههای کتابداری در دانشگاهها و کالجهای انگلستان، ولز، اسکاتلند و ایرلند است.

کتابخانهٔ بریتانیا تعاملی سازنده با انجمن تاریخ شفاهی انگلستان و دارد. این انجمن، استانداردسازی روندِ فعالیتها و فراهمآوری بستر به اشتراکگذاری تجربهها در این حوزه را به منزلهٔ هدف اصلی فعالیتهایش مدِ نظر قرار داده است. بسیاری از کتابداران کتابخانهٔ ملی انگلستان از اعضای فعال انجمن تاریخ شفاهی هستند. لذا طرحهای تاریخ شفاهی در این کتابخانه، با مدیریت و همکاری مستمر با انجمن به سرانجام میرسد. روزآمدی کتابخانه در سطحی است که با شروع همهگیری بیماری کووید-۱۹ «راهنمای انجام مصاحبههای تاریخ شفاهی از راه دور» با همکاری انجمن تهیه و بر روی وبگاه کتابخانهٔ ملی انگلستان جانمایی شد. مطالعهٔ این راهنمای کاربردی به دلیل جامعیت و همهجانبهنگری آن، از سوی انجمنهای تاریخ شفاهی آمریکا، کانادا و استرالیا به تاریخ شفاهی نگاران توصیه شده است. ۱۱

خروجیهای فرآیند تاریخ شفاهی، به طور مشترک از سوی بخش تاریخ شفاهی کتابخانهٔ بریتانیا و گروه تاریخ اجتماعی این کتابخانه ساماندهی می شود. فهرست نویسی و دسترس پذیری مصاحبه ها نیز مطابق با استانداردهای سایر منابع صورت می پذیرد. منابع حاصل از مصاحبه ها براساس فرمها/ توافقنامه های آگاهانه که به تایید مصاحبه شوندگان رسیده است، به صورت آنلاین در اختیار

پژوهشگران قرار می گیرد. همچنین شماری از مصاحبهها به صورت کتاب یا مقاله منتشر می شود. در ضمن محتوای منابع، به عنوان دست مایهٔ مستند سازان، به منظور ساخت مستند پرتره از راویان به کار گرفته می شود. شماری از این فیلمهای مستند، موفق به دریافت جوایز بین المللی شده اند.

دستنامهٔ تاریخ شفاهی کتابخانهٔ بریتانیا که به تمام ابعاد این روش پژوهشی از ابتدا تا انتها پرداخته، مراحل اجرای فرآیند تاریخ شفاهی را از جلسهٔ پیش مصاحبه تا مصاحبه، پیاده سازی، فهرست نویسی و انتشار در بر می گیرد. این دستنامه به طور مرتب در جلسات مشترک بین کارشناسان تاریخ شفاهی کتابخانه و اعضای انجمن روزآمد شده و ویرایش های جدید آن پس از انتشار، در اختیار تاریخ شفاهی نگاران قرار می گیرد. بی تردید این دستنامهٔ کاربردی، الهام بخش کتابداران در جوامع مختلف، به منظور ثبت و ضبط تاریخ شفاهی کتابداری و اطلاع رسانی یا تاریخ شفاهی کتابداران در کشورشان خواهد بود.

¹ نویسنده و پژوهشگر تاریخ شفاهی؛ peymane.slh@gmail.com

² British Library

³ Lord Dinton

⁴ National Reference library of Science and Inventions

⁵ National Central Library

⁶ National Lending library for Science and Technology

⁷ https://www.bl.uk/collection

⁹ Oral History Society (OHS) ¹⁰ Advice on remote Oral History interviewing during the covid-19 pandemic

11 این راهنما مدتی پس از انتشار، در اردیبهشت ۱۳۹۹ توسط نگارنده ترجمه و منتشر شد.